

Začínáme s chovem bažantů – 1. část

WPA CZ – SK

World Pheasants Association Czech Republic and Slovakia

Jelikož se na mne obracejí vesměs mladí chovatelé s mnohdy podobnými dotazy stran chovu, rozhodl jsem se napsat jakési obecné pojednání o chovu bažantů. Pokud chceme začít s chovem okrasných bažantů, měli bychom nejprve získat nějaké základní vědomosti o jednotlivých druzích, které se nám líbí a které bychom chtěli chovat. Po zakoupení ptáka zjistit, že má výrazný hlasový projev, což bude vadit jak mně, tak sousedům, následně řešit, čím se krmí a kam ho dát, není jistě to pravé, nicméně se s tím bohužel poměrně často setkávám.

Rozumným řešením je nastudovat příslušnou dostupnou literaturu, prozkoumat internet a zároveň navštívit pár chovatelů a zoo, které se zabývají chovem druhů, jež nás zajímají. Z těchto návštěv a získaných informací si může každý udělat základní představu o tom, jak jednotlivé druhy vypadají, jaké je jejich chování, v jakých chovných zařízeních jsou chovány, eventuálně zda se mohou chovat s jinými druhy ptáků. Na základě získaných informací se rozhodnout, které druhy mohou vzhledem k svým možnostem chovat. Následně lze pak mnohem snáze volit chovaný druh a pro něj pak zbudovat chovatelské zařízení odpovídající jeho požadavkům. Každý druh má svá specifika a ta je třeba respektovat, abychom ho mohli s úspěchem chovat a také odchovávat potomstvo. Je třeba vzít v potaz hlasové projevy jednotlivých druhů, jako i možnosti stran zimování, krmení, a pokud chceme chovat více párů, počítat s místem pro odchovy a také s místem na karanténu nových zakoupených ptáků. Samozřejmě je třeba zvážit i finanční náročnost celého chovu.

Chovné zařízení

Úspěšný chov hrabavých vyžaduje vytvořit takové podmínky v chovném zařízení, které budou v co největší míře odpovídat přirozeným podmínkám v domovině toho konkrétního druhu. Připomenou několik zásad, které je třeba dodržet. Velikost voliéry by měla korespondovat s velikostí a počtem jedinců, které v ní budeme chovat. Platí samozřejmě, že čím větší prostor, tím lépe pro jeho obyvatele. Jako opravdu minimum pro malé druhy bažantů by mělo být 6 m² a pro

Voliéry pro bažanty, materiál nerez – ocel s PVC.

Voliéry pro bažanty, materiál nerez.

Voliéry pro bažanty, materiál ocel.

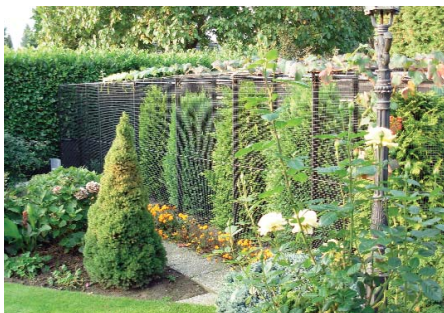
větší druhy pak nejméně 10 m². Každá voliéra by měla mít závětrí (tvořené do L dvěma nebo do U třemi stěnami), které by mělo být zastřešené. V případě, že budeme chovat teplomilné druhy, je třeba zajistit zateplený zálet. U teplomilných druhů musíme v zimních měsících udržovat teplotu nad bodem mrazu, většinou stačí teplota mezi 1 až 5 °C. Z tohoto pohledu je třeba zvážit použité materiály vzhledem k nákladům na vytápění. Jelikož naprostě většině druhů bažantů velmi vadí vlhko, musíme tedy voliéru celou zastřešit, nebo řešit podlahu voliéry tak, aby zajišťovala dobrý odvod vody. Vhodnými

materiály pro tento účel jsou: štěpky, mulčovací kůra, lesní hrabanka, písek, popřípadě kamenné valouny. Část podlahy voliéry se také dá pokrýt roštem z pleťiva (svařovaná síť 16×16 mm), která umístěna 5–10 cm nad zemí uchrání bažanty od přímého kontaktu se zemí. Při jakékoli kombinaci těchto druhů podlah je nutné, aby ve voliéře bylo zachováno popeliště, kde mohou hrabaví provádět svou tělesnou hygienu. Každá voliéra je nejen chovným zařízením, ale také estetickým výtvozem svého chovatele, a tak různé kameny a kmeny mohou dotvořit prostředí, ve kterém by měly dominovat různé stromy,

Voliéry pro paví bažanty a koroptve, materiál dřeva.

Voliéry pro paví bažanty a koroptve, materiál ocel.

Voliéry pro bažanty, materiál beton.

Voliéry pro tetřevovité, materiál dřevo.

keře a rostliny. Ty tvoří i přirozený kryt pro slípku v době, kdy se potřebuje ukrýt v době toku nebo před agresí kohouta. Jako vhodné jsou například: rododendron, pieris, bambus, miscantus, syrský ibišek, smrk, borovice, tůje atd. Další nedílnou součástí voliéry jsou hřadovací bidla, měla by být většího průměru, tak 8–10 cm, aby se v zimních měsících u choulostivějších druhů předešlo ne-

a ani jejich pozinkovaná úprava nemá dlouhou životnost. Pozinkovaná pletiva je dobré opatřit tmavým (černým, nebo zeleným) nátěrem, díky kterému získáte lepší průhled skrz pletivo dovnitř voliéry, já mám velmi dobrou zkušenost s vodou ředitelnou barvou Eternal. Jako strop je dobrou variantou síť, ta eliminuje riziko zranění chovanců, při vyrušení a náhlém vzletu. Stran konstrukce

taminace voliéry exkrementy od volně létajícího ptactva. Já však jsem příznivcem voliéry částečně zastřešené. V přírodě se ptáci také nepohybují v úplně suchém prostředí, bez styku s ostatním ptactvem a přístup slunce je důležitý pro jejich zdárný vývoj. Dalším argumentem pro mne je to, že jsem se na svých mnohých cestách za chovatelé v Německu, Belgii a Nizozemí zatím neset-

Voliéry pro bažanty, materiál dřevo.

bezpečí omrznutí prstů. Velmi dobrým materiálem jsou větve a kmeny akátu, který je tvrdý a velmi odolný povětrnostním podmínkám a je hrubý, takže se po něm ptáci snáze pohybují.

Co se týká pletiva, pak velmi dobrou volbou je svařovaná síť o velikosti 16×16 mm nebo 19×19 mm, která je odolná proti predátorům a velmi dobře se s ní pracuje. Doporučuji použít svařovanou síť Casanet od firmy Bekaert. Sice jde o dražší variantu, nicméně jedná se o velmi kvalitní pletivo několikrát pozinkované, nebo i s úpravou z PVC. Toto pletivo vyniká jak přesností zpracování, tak i velmi dlouhou životností. Obdobná pletiva vesměs čínské provenience v podstatě nejde napnout a na voliérách dělají vlny

volier lze volit několik řešení. Nejvíce se používají dřevěné hranoly nebo ocelové kulaté či hranaté profily a v současné době i hliníkové nebo nerezové profily. Ty jsou sice cenově nejnáročnější, ale jsou bezúdržbové a v podstatě nesmrtelné. Jako zastřešení se poslední dobou velmi osvědčuje dutinkový polykarbonát pod různými obchodními názvy (macrolon, lexan atd.). Je to lehký průhledný materiál a velmi dobře se s ním pracuje. Dilema, zda zastřešit část voliéry nad záletem či zastřešit celou voliéru, má mnoho chovatelů a každý z nich má své důvody pro to své řešení. Výhodou celkového zastřešení je sucho ve voliére (které zejména v podzimních měsících, kdy je chladno a deštivo, má své velké plus) a zamezení kon-

kal s chovatelem, který by měl své voliéry pro bažanty celé zastřešené.

Jednou z velmi podstatných součástí chovných zařízení jsou opatření proti dravcům. Proti pernatým dravcům je dobré umístit na strop voliéry nad hřadovací bidlo lať, která zamezí zdárnému útoku dravce na hřadující ptáky. A asi nejlepším řešením ochrany proti ostatním nelétajícím predátorům je osazení chovného zařízení elektrickým ohradníkem.

Krmení

Každý chovatel by měl vždy vycházet z požadavků toho kterého druhu a tomu přizpůsobit složení krmiva. Kvalitní variantou je jako základ použít kvalitní granulova-

Voliéry pro bažanty, materiál dřevo.

BŽ1 - Granulované krmivo pro kuřata do 4 týdnů.

BŽ2 - Krmivo pro kuřata od 4 do 18 týdnů stáří.

BŽ3 - Směs pro bažanty v klidovém období.

BŽ3 - Granulované krmivo s vyšším podílem vlákniny.

Směs - Směs zrnin pro bažanty.

né krmivo pro bažanty (BŽ1 pro kuřata do 4 týdnů stáří, BŽ2 pro kuřata od 4 do 18 týdnů stáří, BŽ3 směs pro bažanty v klidovém období červenec až leden a BŽN reprodukční směs pro bažanty ve snášce únor až červen), které obsahuje vyvážené množství živin, minerálů a vitamínů. Velmi se mi osvědčila tato krmiva: jako startér pro kuřata do věku 14 dnů krmivo Gibier Start od firmy Iframix. Granulované směsi BŽ1, BŽ2, BŽ3 a BŽN od firmy Biopharm Jílové u Prahy. Satyry a lesklé bažanty krmím v mimoreprodukční období granulovaným krmivem BŽ3 s větším podílem vlákniny od firmy Pohledští Dvořáci.

Jelikož má každý druh trochu jiné nároky na potravu, je nutné tuto granulovanou směs doplnit o složky důležité pro ten který druh. Například pro rody tragopan, ithaginis, pucrasia, lophophorus a crossoptilon je v potravě nezbytný značný podíl objemného krmiva, ovoce a zeleniny (smetanka, šťovík, jitrocel, salát, čínské zelí, mrkev, rajčata, jablka, třešně, aronie, víno, jeřabiny). Naopak rody afropavo, polyplectron, argus,

rheinardia, lophura nemohou dobře prospívat, pokud v krmivu není dostatek živočišné složky (strouhaná vařená vejce, tvaroh, smýkaný hmyz, mouční červi, zofobasi).

Před dobou toku po zimě ke zlepšení kondice podávám naklíčený ječmen a do vody přidávám komplexní vitamínový přípravek Kombisol Multi, který obsahuje vitamíny, kromě vitamínu C. Do pitné vody je vhodné přidávat přípravky zajišťující kyselé pH v trávicím traktu, a tak omezující možnost onemocnění (Acidomid D, Forticoat NL).

Lze samozřejmě krmit místo granulovaných směsí i směsí zrnin, kterou budeme doplňovat složkami, jakými jsme doplňovali granule, je nutné vhodně doplnit minerály a vitamíny, aby byla kryta veškerá potřeba našich chovanců. Můžeme použít tyto druhy zrnin: pšenice, hrách, vikev, peluška, proso, řepka, mungo, semenec, kardi. Při zařazování slunečnice a kukuřice bychom měli být opatrní. Doporučuji krmit v omezené míře pouze poslední dva měsíce v roce, tato krmiva totiž přispívají k ztučnění a bažanti

Automatické krmítko.

ve voliére nemají tolik pohybu jako ve volné přírodě, takže jsou ke ztučnění náchylní, následně mohou mít problémy s reprodukcí a snižuje to také délku života. Pokud krmíme bažanty denně, je vhodné jeden den v týdnu nekrmit a přispět půstem k lepší kondici ptáků.

(Dokončení příště.)

text a foto: Míla Stehlík,
infotragopan@email.cz